

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра мовознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри мовознавства

доц. Гайдаєнко І.В. *И.В. Гайдаєнко*

«*24*» *серпня* 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»

спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

факультет української філології та журналістики

2018 – 2019 навчальний рік

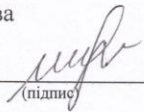
Робоча програма з дисципліни «Стилістика української мови» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література).

Розробники: Гайдаєнко І.В., кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мовознавства

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри мовознавства

_____ (доц. Гайдаєнко І.В.)
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3\3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки 01 Освіта	Нормативна	
	Спеціальність: 035 Філологія (Українська мова та література) 014 Середня освіта (Українська мова і література) 014 Середня освіта (українська, англійська мова та література)		
Модулів –1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	4-й
		семестр	
Загальна кількість годин – 90\90		7,8-й	7,8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: «бакалавр»	Лекції	
		16год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання –38% \62%;

для заочної форми навчання – 18%\82%.

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів із дисципліни «Стилістика української мови»

2. Мета навчальної дисципліни:

- подати стилістичну систему української мови в її довершеній, поліфункціональній формі;
- домогтися засвоєння основних понять теоретичної і практичної стилістики;
- домогтися оволодіння стилістичними нормами літературного мовлення;
- виробити чуття естетики мовлення, уміння працювати над своїм словом і стежити за мовленням інших.

Завдання вивчення дисципліни «Стилістики української мови»:

- формувати компетенції основних понять і категорій стилістики;
- поглибити лінгвістичну компетенцію визначення головних критеріїв класифікації стилів;
- формувати компетенцію майбутнього філолога знання основних етапів формування, становлення і розвитку функціональних стилів української мови в різних сферах спілкування, ролі інтра- та екстралінгвістичних чинників; характеристики стилістичного матеріалу сучасної української мови.
- виробити компетентність про стилістичну систему української мови (стилістикою ресурсів і функціональною стилістикою);
- формувати компетенцію визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- ознайомити зі стилістичними прийомами та способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови;
- виробити вміння оцінювати стилістичні можливості мовних засобів;
- закріпити стилістичні навички за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту;
- оволодіти навичками текстотворення в усіх функціональних стилях, під стилях і жанрах;
- підвищити культуру професійного, ділового і побутового мовлення.

Набуті компетентності здобувачів вищої освіти

Фахові компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області, усвідомлення особливостей професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Загальні компетентності:

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.

ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 10. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

ФК 12. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Програмні результати:

ПРН 2. Володіє елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.

ПРН 3. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 9. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 11. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

ПРН 16. Формує комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, учнями (вихованцями) та їхніми батьками із дотриманням етичних норм спілкування.

ПРН 19. Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

3. Програма навчальної дисципліни

Сучасний темп життя, інтенсивний розвиток інформаційних технологій вимагають від людини уміння правильно, впливово висловлюватися, тобто володіти мовленнєвою компетенцією, до якої відноситься й уміння послуговуватися усіма видами предметно-практичного мовлення. Це означає набути навичок швидко сприймати будь-яку його форму, виділяти з нього необхідну інформацію для прийняття рішень, спілкуватися в будь-якій мовленнєвій ситуації. Такі завдання виконує стилістика, покликана навчити грамотно користуватися мовними засобами в різних сферах суспільного життя, формувати мовний смак.

«Стилiстика української мови» належить до завершальних курсів у лінгвістичній підготовці вчителя-словесника.

Курс стилістики української мови складається з таких розділів:

1. Вступ. Стилiстика як лiнгвістична наука і навчальна дисципліна.
2. Історія і джерела стилістики.
3. Основні поняття стилістики.
4. Характеристика функціональних стилів української літературної мови.
5. Засоби (ресурси) стилістики української мови.

Вступ. У вступі стилістика розглядається як наука й навчальна дисципліна, що має свій предмет, проблематику, методику, систему понять і конкретні завдання.

Історія і джерела. Як і кожна наука, стилістика має свої витоки, джерела розвитку, історію, надбання. Висвітлюється також коротка історія стилістики, джерела стилістичного збагачення мови, розвиток стилістики в Україні.

У розділі «**Основні поняття стилістики**» розглядається центральне питання стилістики – стиль, а також інші питання, пов'язані з поняттям стилю: стилі мови і стилі мовлення (стилiстичні засоби), експресія, інформація, контекст, стилістичні прийоми. Розкривається історичний характер стилю, співвідношення інтернаціонального і національного, об'єктивного і суб'єктивного у стилі.

Розділ «**Характеристика функціональних стилів української літературної мови**» подає коротку історію формування і становлення стилів української літературної мови на різних етапах її розвитку. Нова українська літературна мова почала свою стилістичну розбудову із стилів художньої літератури і повної стилістичної диференціації досягла у ХХ ст.. Теоретичні відомості про стилі української літературної мови закріплюються на практичних заняттях за допомогою семантико-стилiстичного аналізу текстів різних жанрів усіх стилів і підстилів української літературної мови.

У розділі «**Засоби (ресурси) стилістики української мови**» розглянуто мовні одиниці всіх рівнів, які мають стале стилістичне значення, та мовні одиниці, здатні набувати стилістичного забарвлення в певних контекстах. Розділ охоплює лексичну стилістику, фоностилістику, стилістичний словотвір, стилістичну морфологію, стилістичний синтаксис, стилістичні тропи й фігури. Порядок розгляду засобів у стилістичній морфології визначається не частиномовною належністю, а стилістичною продуктивністю їх. Тому спочатку аналізуються дієслівні форми, а потім іменні. Основну увагу приділено лексичній та синтаксичній синонімії. Теми цього розділу потребують практичного опрацювання на матеріалі зразків усіх стилів і підстилів та довідкової літератури, а також закріплення у процесі виконання творчих робіт зі стилістичними завданнями і наступним обговоренням на практичних заняттях, тому до кожної теми подаються завдання, зазначаються тексти, на основі яких ці завдання потрібно виконувати.

До програми додано блоки державного стандарту зі стилістики української мови та список наукової літератури.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

I. Вступ

Стилістика української мови як лінгвістична наука і навчальна дисципліна

Предмет стилістики. Стилістичні ознаки мовних одиниць усіх рівнів (стилістичний інвентар мови); стилістичні засоби, що використовуються для експресії інтелектуального, емоційного й естетичного змісту, для ефективного мовлення; закономірності функціонування мови в різних сферах і ситуаціях спілкування; стилі мови і мовлення; комунікативно-виражальні можливості мови, її багатство і краса; роль стилістики в підвищенні культури мови і мовлення.

Мовний і позамовний аспекти стилістики (мовні одиниці, мовленнєві засоби їх організації, мотиви і критерії добору та відбору мовних одиниць відповідно до мети і умов спілкування).

Стилістична система української мови як предмет української стилістики. Філософське вчення про онтологічну єдність думки, волі й емоцій, про співвідношення об'єктивного і суб'єктивного в процесі пізнання, про зв'язок та залежність форми і змісту. Лінгвоукраїнознавство як методологічна основа курсу стилістики української мови.

Методи стилістичних досліджень: семантико-стилістичний аналіз; зіставлення; стилістичний експеримент; статистичні методи.

Структура стилістики. Загальна стилістика (теоретична стилістика, або теорія стилістики, стилістичні універсалії).

Стилістика ресурсів (засобів), або **описова стилістика**.

Функціональна стилістика. Стилістика художньої літератури як галузь функціональної стилістики.

Учення В.Виноградова про три кола стилістики: стилістика мови як системи, стилістика мовлення, тобто різних видів суспільного вживання мови, стилістика художньої літератури.

Стилістика мови. Стилістика писемної мови і стилістика усної мови. Нетотожність понять: *писемна – книжна, усна – розмовна мова*.

Стилістика мовлення. Монологічне і діалогічне мовлення. Генеруючі функції стилістики мовлення. Діалектичний взаємозв'язок між стилістикою мови і стилістикою мовлення.

Стилістика художньої літератури як генератор творення і розвиток норм літературної мови.

Описова стилістика як вчення про стилістичні засоби (ресурси) української національної мови. Обсяг описової стилістики: розгалужена система синонімії й антонімії мовних засобів усіх рівнів мови, варіантність мовних одиниць і їх форм.

Функціональна стилістика як вчення про функціональні стилі. Класифікація і внутрішня жанрова диференціація, мовленнєва системність стилів, принципи добору й прийоми поєднання мовних одиниць.

Зіставна стилістика як вчення, спрямоване на виявлення в мовах стилістичних універсалій, спільних для споріднених мов стилістичних засобів та окремих засобів для конкретних мов. Співвідношення інтернаціонального і національного у стилістичних системах національних мов.

Історична стилістика як вчення про стилістичну систему національної мови в діахронному аспекті. Сталість і змінність стилістичних засобів у процесі історичного розвитку мови. Приклади стилістичних засобів різних етапів розвитку української літературної мови.

Стилістика тексту як зафіксована (задокументована) стилістика мовлення. Роль стилістичних засобів у створенні текстів певного функціонального типу.

Текст як остаточна реалізація стилістичних потенцій мовних засобів. Структура тексту. Категорії змісту і форми в тексті. Поняття про комунікативні стратегії текстів. Типологія текстів, жанрові різновиди, конкретні зразки. Композиція, прийоми мовної організації і стилістичні функції мовних засобів як предмет стилістики тексту.

Практична стилістика як навчальна дисципліна, мета якої – навчити мовців добре володіти багатством виражальних засобів літературної мови відповідно до мети, призначення, умов і сфери спілкування. Теоретична основа практичної стилістики. Прикладний характер практичної стилістики і її значення для підвищення мовленнєвої культури народу.

Робота з практичної стилістики на уроках української мови в усіх типах середніх шкіл, її значення для розвитку зв'язного мовлення учнів і підвищення культури мови і мовлення.

Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними дисциплінами.

Органічний зв'язок стилістики як науки про функціональний аспект мови з лінгвістичними дисциплінами, що вивчають мовні одиниці за їх структурно-системним членуванням: з фонетикою, лексикологією, словотвором, граматиною (морфемікою, морфологією, синтаксисом).

Спільне й відмінне в **лінгвістичній** і **літературознавчій стилістиці**.

Зв'язок стилістики з **філософією**. Філософське положення про єдність, взаємозв'язок, взаємозалежність і взаємозамінність змісту та форми як сутності і її організації.

Зв'язок стилістики з **логікою**. Єдність мови і мислення – основна передумова логічності як комунікативної властивості всіх типів мовлення. Логічність предметна, понятійна, образна. Поняття про алогізми.

Зв'язок стилістики з **психолінгвістикою**. Мовлення як діяльність і знаряддя об'єктивізації думки, волі, почуттів. Багаторівневий характер механізму породження і сприймання мовлення. Сприймання акустичне, віртуальне, тактильне, логічне, образне. Особистість мовця і стилістичний аспект виявлення її в мовленні.

Зв'язок стилістики з **естетикою**. Мова як першооснова словесних видів мистецтва. Роль стилістики в реалізації естетичної функції мови.

Значення навчального курсу стилістики української мови для підготовки вчителя-словесника і викладання української мови та літератури в усіх типах середніх і вищих навчальних закладів України.

Вивчення стилістики української мови в школі в умовах діалектного середовища, українсько-російського білінгвізму.

II. Історія і джерела стилістики

Риторика й антична міфологія. Антична риторика як одне з джерел стилістики. Грецькі риторичні школи (Горгій, Ісократ, Сократ, Платон, Демосфен, Аристотель). Римська риторика (Цицерон, Квінтіліан).

Гомілетика. Книга Еклезіяста. Нагірна проповідь Христа. Послання апостолів. Біблія та Євангеліє. Перші проповідники: Василій Великий, Григорій Богослов, Іоан Златоуст.

Розвиток вітчизняної риторики. «Слово о полку Ігоревім» як перлина ранньоукраїнського красномовства. «Слово про закон і благодать» Іларіона (XII). «Слово в новий тиждень після Пасхи» Кирила Туровського. Народний золотослов. Риторика і поетика в Києво-Могилянській академії. «Риторика» 1620 р. у двох книгах: «Про винайдення справ», «Про прикрашання слова». «Поетика» і «Риторика» Феофана Прокоповича, його вчення про три

стилі. «Поетика» М.Довгалевського. Іоанікій Галятовський: «Наука албо способ зложеня казаня» (К., 1659).

Стилістичні особливості послань Івана Вишенського.

Стилістичні особливості мови творів Григорія Сковороди.

Джерела збагачення стилістики української мови – народна мова, фольклор, літературно-писемні традиції попередніх етапів розвитку української мови, художня література, ділове письменство, взаємозв'язки з іншими спорідненими і неспорідненими літературними мовами, запозичення, діалекти, індивідуальна мовотворча практика видатних діячів української літератури і культури, мовлення засобів масової комунікації.

III. Основні поняття стилістики

Стиль. Визначення мовного стилю. Функціональний стиль. Стиль і текст. Питання про стилі мови і стилі мовлення. Стиль як продукт мовленнєвої діяльності носіїв мови. Принципи класифікації і внутрішньої жанрової диференціації стилів. Підстили. Типологія стилів. Історія вчення про стилі.

Мовленнєва **системність** стилю як основна його стилетвірна ознака.

Норма. Поняття норми як опори для пошуку та аналізу стилістично маркованих елементів, виявлення варіантності одиниць, визначення меж стилю.

Загальномовна норма. Історичний характер загальномовної норми. Мовні одиниці поза загальною нормою, їхні стилістичні можливості (історизми, індивідуальні неологізми).

Літературна норма мови. Регулююча функція літературної норми в стилістиці. Сильова (внутрішня) норма як частина літературної норми.

Стилістичні норми мови як кодифіковані мовні засоби, які характеризуються певною частотністю щодо різних стилів і мають потенційне стилістичне значення, відповідне певному функціональному стилю, підстилю. Протидія тенденцій до стабільності й змінності у стилістичних нормах.

Стилістичне значення (конотація). Стилістичні значення як додаткові (супровідні) до лексико-семантичних і граматичних значень; емоційно-експресивні й функціональні ознаки, які обмежують використання мовних одиниць певною сферою і таким чином несуть стилістичну інформацію. Стилістично нейтральні і стилістично забарвлені мовні одиниці. Емоційно-експресивна функціональна стилістична забарвленість.

Експресія як інтенсифікація виразності мовлення, позаконтекстна експресія мовних одиниць і експресія мовленнєвих одиниць.

Стилістема як мовна одиниця з реальними можливостями стилістичного значення і як мовленнєва одиниця з певним стилістичним значенням.

Стилістичні засоби як елемент мови (мовлення) здатні виражати стилістичну інформацію (експресивно-оцінну, експресивно-емоційну, функціонально-сильову).

Стилістичний **прийом** як спосіб творення за допомогою стилістичних засобів стилістичного значення або його відтінку. Види прийомів.

IV. Характеристика функціональних стилів української літературної мови

Історичний розвиток стилів української літературної мови. Давня українська літературна мова з кількома жанровими різновидами (конфесійним, полемічним, літописним, фольклорним та ін.) і перевагою офіційної актової мови. Стилістична розбудова нової української літературної мови з перевагою стилю художньої літератури.

Багатство стилів сучасної української літературної мови в усній і писемній її формах.

Стилі експресивні (високий, низький, середній), функціональні, індивідуальні.

Характеристика функціональних стилів.

Художній стиль. Різновид мови, що виражає мистецьку суть суспільної свідомості, обслуговує художньо-творчу діяльність і суспільно-культурні запити мовців. Художній стиль як найпотужніший стиль української літературної мови: багатство мовних засобів, довершеність художнього мовлення. Художній стиль як свідчення високого рівня розвитку української мови. Категорії персональності в художньому стилі (образ автора, настанова читача), темпоральності, локальності та мовні засоби їх вираження. Сфера використання художнього стилю – творча діяльність, література, різні види мистецтва, культура, освіта.

Основне призначення – впливати засобами художнього слова через систему образів на розум, почуття і волю читачів, формувати ідейні переконання, моральні якості та естетичні смаки.

Основні ознаки – образність, поетичність, естетика мовлення, експресія як інтенсивність вираження, зображувальність, конкретно чуттєве живописання дійсності, людей, природи, явищ, понять, якостей, властивостей, відношень.

Підстилі за родами і жанрами літератури: епічні (прозові: епопея, роман, повість, оповідання, нарис), ліричні (поема, балада, пісня, поезія), драматичні (драма, трагедія, комедія, мелодрама, водевіль), комбіновані (ліро-епічні твори, драма-феєрія, усмішка тощо). Мовні засоби кожного з них. Колорити художнього стилю: урочистий, книжний, офіційний, інтимний, фамільярний, іронічний, гумористичний, сатиричний, саркастичний.

Індивідуально-авторські стилі.

Мовленнєво-образна системність стилю і мовні засоби її творення. Провідне значення стилю в розвитку української літературної мови.

Публіцистичний стиль. Різновид мови, що обслуговує політико-ідеологічну діяльність мовців і поширений у сфері масової комунікації.

Підстилі – власне публіцистичний, політико-ідеологічний, політико-агітаційний, інформаційний, художньо-публіцистичний та ін.

Сфера використання – громадсько-політична, суспільно-культурна, виробнича діяльність навчання.

Основне призначення – висвітлення суспільно-політичних питань, активний вплив на слухача, спонукання його до діяльності, пропаганда певних думок, переконань, агітація за втілення їх у життя.

Основні ознаки – поєднання логічності доказів, точності висловлення наукових положень з емоційно-експресивною образністю використання художніх засобів – епітетів, порівнянь, метафор. Мовленнєва системність публіцистичного стилю і мовні засоби її творення.

Літературна публіцистика.

Журналістські жанри публіцистичного стилю.

Науковий стиль. Різновид мови, що обслуговує науково-технічну, виробничу й навчальну діяльність мовців, поширений у сфері науки, техніки, освіти.

Підстилі – власне науковий, науково-технічний, навчальний, науково-популярний. Галузі, жанри і способи викладу в науковому стилі.

Сфера використання – наукова-діяльність, науково-технічний прогрес суспільства, освіта.

Основне призначення – повідомлення про результати досліджень, доведення теорій, обґрунтування гіпотез, класифікацій, роз'яснення явищ, систематизація та популяризація знань.

Основні ознаки – понятійність і предметність, об'єктивність, логічність, узагальненість, однозначність, точність, лаконічність, переконливість, аналіз, синтез, аргументацій, пояснення причинно-наслідкових відношень, висновки.

Основні мовні засоби – велика кількість термінів, схем, таблиць, графіків, абстрактних (часто іншомовних) слів, наукова фразеологія (сталі термінологічні словосполучення), цитати, посилання. Мовленнєва системність наукового стилю і мовні засоби її творення.

Офіційно-діловий стиль. Різновид літературної мови, що обслуговує офіційно-ділову та виробничу діяльність мовців і виявляється в офіційній сфері суспільних відносин (соціально-політичних, економічних, виробничих).

Підстили – законодавчий, адміністративно-управлінський, дипломатичний. Їх жанрові різновиди.

Сфера використання – державно-політичне, громадське й економічне життя, законодавство, адміністративно-господарська діяльність, міжнародні зв'язки.

Основне призначення – регулювати ділові стосунки мовців у державно-правовій і суспільно-виробничій сферах, обслуговувати громадські потреби людей у типових ситуаціях.

Основні ознаки – документальність (кожен офіційний папір повинен мати характер документа), стабільність (довго зберігає традиційні форми), стислість, чіткість, висока стандартизація вислову, сувора регламентація тексту.

Основні мовні засоби – широке використання суспільно-політичної й адміністративно-управлінської термінології, мовних формул. Мовленнєва системність офіційно-ділового стилю і мовні засоби її творення.

Конфесійний стиль. Різновид літературної мови, що обслуговує сферу віросповідання, духовних традицій. Коротка історія формування конфесійного стилю української мови.

Сфера використання – спілкування в конфесіях, культових установах, релігійних громадах, храмах, духовних навчальних закладах, віруючих родин.

Основне призначення – допомогти віруючим у спілкуванні душі з Богом, зберігати й примножувати культові ритуали, об'єднувати віруючих одним почуттям широчердної віри в Бога.

Основні ознаки – урочистість, піднесеність, символізм, стандартність стильової норми.

Основні жанри – літургія, молитва, проповідь, псалми тощо.

Біблія, Євангеліє українською мовою.

Основні мовні засоби – конфесійна термінологія, символічні стилістичні засоби, мовні формули із сакральним значенням, усталена структура тексту кожного жанру.

Епістолярний стиль. Різновид літературної мови, що обслуговує в часі й просторі офіційно-ділове, виробниче та приватне, родинне, інтимне спілкування.

Сфера використання – офіційні міжколективні й міжособистісні стосунки та неофіційні особисті зв'язки (ділове листування в установах і приватне листування в родині).

Основне призначення – регулювати правові, ділові, виробничі контакти, зв'язки між суб'єктами правових відносин, ділового партнерства та підтримувати стосунки в родині і товариських колах, групах мовців за інтересами.

Основні ознаки – персональність, цілеспрямованість інформації переважно на конкретного адресата, втаємниченість її, авторське «я».

Основні мовні засоби – адресація, рамки мовного етикету, стандартність висловів у ділових листах, різноманітність за конкретним змістом лексики, вільний виклад змісту у приватних листах; емоційно-експресивні засоби, варіантність норм і особливості порушення їх в інтимному листуванні. Мовні засоби образу автора в листах-сповідях, листах-творках, листах-інформаціях.

Щоденники як особливий різновид епістолярію.

Епістолярна спадщина визначних діячів української культури (Т.Шевченка, П.Куліша, М.Драгоманова, І.Франка, Лесі Українки, Панаса Мирного, М.Коцюбинського, М.Хвильового, М.Рильського, В.Стуса, Катерини Білокур та ін.).

Розмовно-побутовий стиль. Різновид літературної мови, що обслуговує побут мовців і функціонує в неофіційній сфері суспільних стосунків. Усна і писемна форми розмовно-побутового стилю. Діалогічне і монологічне мовлення.

Сфера використання – усне повсякденне спілкування в побуті, на виробництві.

Основне призначення – бути засобом невимушеного спілкування, живого обміну думками, з'ясування побутових і виробничих стосунків.

V. Стилiстичнi засоби (ресурси) української літературної мови

Фоностилiстика (графіко-фонетичні засоби стилістики).

Експресивні можливості звуків української мови. Евфонія. Евфонічне чергування голосних. Звукосимволізм. Ономатопис. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс, дисонанс) і їх стилістичне використання. Приклади з української художньої літератури, які ілюструють алітерацію, ономатопис.

Графостилістичні засоби стилістики (графічна організація тексту, сегментація; виділення речення, частини речення, словосполучення, слова).

Лексична стилістика. Стилiстичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилiстично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена лексика і функціонально забарвлена лексика. Слова книжної конотації і слова розмовної конотації.

Архаїзми. Історизми. Старослов'янізми. Неологізми. Терміни. Професіоналізми. Запозичення. Діалектизми. Арготизми і жаргонізми. Просторіччя. Місце і стилістична роль названих одиниць у мовних стилях.

Лексична синонімія – основне джерело засобів словесної образності, стилістичної виразності.

Мовні й контекстуальні стилістичні синоніми. Внутрішньостильові й між стильові синоніми. Полісемія як основа для формування стилістичних засобів української мови.

Лексична антонімія – основа для творення стилістичних фігур контрастів, антитез, оксюморонів.

Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів.

Стилiстичнi функції паронімів.

Стилiстика фразеологічних одиниць.

Стилiстична класифікація фразеологізмів: книжні, фольклорні, розмовно-побутові. Синонімічні фразеологізми.

Стилiстичнi засоби словотвору в українській мові. Стилiстичне використання іменників, прикметників, дієслів, яким суфікси, префікси надають емоційно-експресивного забарвлення. Стилiстичнi можливості інших видів словотвору (основоскладання, аббревіація, переосмислення тощо).

Граматична стилістика української мови. Граматична стилістика як учення про стилістичний аспект граматичної будови мови, стилістичні можливості граматичних одиниць. Місце і значення граматичної стилістики у шкільному курсі української мови.

Стилiстична морфологія. Стилiстичнi можливості граматичних форм часу, способу, особи, виду, стану дієслів. Стилiстичне використання якісних, відносин, присвійних прикметників, повних і коротких форм. Прикметник – епітет. Стилiстичнi можливості категорій роду, числа і відмінка іменників. Стилiстичнi опозиції варіантних форм відмінків.

Стилістичні функції займенників. Участь прийменників, сполучників, часток у творенні стилістичних фігур. Інтер'єктиви як стилістична категорія.

Стилістичний синтаксис української мови. Стилістичні можливості двоскладного речення (головних, другорядних членів речення і засобів зв'язку між ними). Стилістичні функції модальних різновидів речень (питальних, розповідних, спонукальних, стверджувальних, заперечних, окличних).

Стилістичні функції односкладних та неповних речень: означено-особових і неозначено-особових, узагальнено-особових, безособових, інфінітивних, номінативних, еліптичних. Стилістичні можливості сполучникових (простих, ускладнених, складних – складносурядних і складнопідрядних) та безсполучникових (простих і складних) речень. Стилістична основа ускладнених речень (однорідні члени речення, відокремлені, другорядні члени, вставні і вставлені слова, словосполучення речення, непоширені і поширені звертання). Стилістичні функції прямої, невластивої прямої мови, авторського введення. Стилістичні риси багатокомпонентних ускладнених синтаксичних сполучень (складних речень комбінованого типу, періодів). Порядок слів як стильова ознака мовлення.

Тропи. Вчення про тропи і фігури. Системний характер тропіки. Класифікація тропів. Метафора. Механізм метафоризації. Види метафор. Метонімія. Синецдоха. Парономазія. Епітет, види епітетів. Порівняння, способи граматичного вияву. Персоніфікація. Алгоритм. Іронія. Пародія.

Фігури. Класифікація фігур. Повтор, анафора, епіфора, ампліфікація, асиндетон, полісиндетон, еліпс, період, паралелізм, парафраза, плеоназм, тавтологія, градація, умовчання та ін.

ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА

Фоностилістика

Спостереження над графіко-фонетичною організацією текстів різних стилів. Аналіз текстів, стилістичний ефект яких створюється акустико-артикуляційними ознаками звуків. Вправи на чергування в українській мові. Спостереження над алітерацією, асонансами в поетичних текстах Т.Шевченка, Лесі Українки, П.Тичини, Олександра Олеся, М.Семенка.

Лексична стилістика

Стилістична характеристика словникового складу мови. Добір зразків текстів усіх стилів, підстилів і жанрів, аналіз лексичного складу їх. Робота над текстами журналістських жанрів. Вправи на розмежування стилістично нейтральної і стилістично забарвленої лексики. Визначення виду конотації лексем (емоційна чи функціональна; книжна чи розмовна).

Визначення належності тексту до певного стилю за стилістичною маркованістю лексики.

Визначення стилістичних функцій архаїзмів, історизмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, радянizmів, неологizmів, термінів, запозичень, діалектизмів у текстах різних стилів, підстилів і жанрів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин або 3 кредити ECTS.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	Ін д	с.р.		л	п	ін д	с.р.
1	2	3	4		5	6	7	8		10
Спеціальність: 035 Філологія (Українська мова та література) 014 Середня освіта (Українська мова і література)	411	411	411		411	411	411	411		411
1. Вступ. Стилїстика мови та мовлення	4	2	2			2	2			
2. Основні поняття стилїстики	4	2	2			4	2	2		
3. Структура стилїстики	8				8	8				8
4. Функціональні стилї сучасної української літературної мови	8	2	6			4	2	2		
5. Історичний розвиток стилїв	8				8	8				8
6. Фоностилїстика	8				8	8				8
7. Лексична стилїстика.	4	2	2			8				8
8. Стилїстика фразеологічних одиниць	10	2			8	8				8
9. Граматична стилїстика. Стилїстичні засоби словотвору	8	2			6	8				8
10. Граматична стилїстика. Стилїстична морфологія	2				2	8				8
11. Стилїстичний синтаксис. Стилїстичні можливості простого речення	10				8	8				8
12. Стилїстичний синтаксис. Стилїстичні можливості складного речення	8	2			8	8				8
13. Стилїстичні засоби (ресурси) української мови(тропи, фігури)	8	2	2		4	8				8
Усього годин	90	16	14		60	90	6	4		80

5.Змістові модулі навчального курсу

**Тема: Стилістика як лінгвістична дисципліна.
Стилістичні ресурси української мови**

Лекційний модуль

**Тема: Стилістика як лінгвістична дисципліна.
Стилістичні ресурси української мови**

№	Тема	План	Год.
Тема №1	Вступ. Стилістика мови та мовлення	Стилістика як лінгвістична дисципліна. Стилістична система української мови як предмет стилістики. Методи стилістики. Структура стилістики: стилістика мови і мовлення, описова, функціональна, зіставна, практична та ін. Зв'язок стилістики з іншими дисциплінами.	2
Тема № 2	Основні поняття стилістики	Визначення стилю. Стилі мови і стилі мовлення. Типологія стилів. Поняття стилістичної норми. Стилістичні помилки як порушення стилістичних норм. Стилістичне значення. Експресія як інтенсифікація виразності мовлення. Стилістема як мовна одиниця. Стилістичні засоби як елементи мови/мовлення. Стилістичний прийом.	2
Тема № 3	Функціональні стилі української мови	Історичний розвиток стилів української літературної мови. Художній стиль. Публіцистичний стиль та його різновиди. Науковий стиль та його підстилі. Офіційно-діловий стиль, його жанрові різновиди. Розмовно-побутовий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль та його ознаки. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.	2
Тема № 4	Лексична стилістика.	Стилістичне навантаження слова. Стилістична диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів,	2

		термінів, професіоналізмів та ін.). Лексична синонімія. Мовні і контекстуальні синоніми. Полісемія. Метафоризація. Лексична антонімія. Омоніми як матеріал для каламбурів. Стилістичні функції паронімів.	
Тема №5	Стилістика фразеологічних одиниць	Стилістична класифікація фразеологізмів. Функціонування фразеологізмів у різних стилях. Розмовно-побутові фразеологізми. Фольклорні та народнопоетичні фразеологізми. Книжні фразеологізми. Синонімія, омонімія, антонімія фразеологізмів.	2
Тема №6	Граматична стилістика. Стилістичні засоби словотвору	Стилістичні функції словотворчих засобів. Стилістичні особливості морфологічних засобів словотвору Словотвір іменників. Словотвір прикметників. Словотвір інших частин мови. Композити. Омонімія.	2
Тема №7	Стилістичний синтаксис. Стилістичні можливості простого та складного речення	Стилістичні можливості порядку слів у реченні. Стилістичні можливості двоскладного речення. Особливості стилістичного вживання різних членів речення. Стилістичні функції односкладних і неповних речень. Стилістичні можливості складних сполучникових і безсполучникових речень. Стилістична база ускладнених речень. Стилістичні функції прямої, невластне прямої мови. Стилістика великих синтаксичних сполук.	2
Тема №8	Стилістичні засоби (ресурси) української мови (тропи і фігури)	Образно-тропеїчні засоби – стилістична категорія. Стилістичні функції тропів. Стилістичні фігури. Особливості стилістичного аналізу тексту.	2

Практичний модуль

№	Тема	план	Год.
Тема №1	Стилістика мови та мовлення	<p>Стилістика як лінгвістична дисципліна.</p> <p>Стилістична система української мови як предмет стилістики.</p> <p>Структура стилістики (загальна стилістика, стилістика ресурсів, описова, функціональна, зіставна, історична, практична стилістика).</p> <p>Стилістика мови і мовлення.</p> <p>Методи дослідження стилістики.</p> <p>Зв'язок стилістики з іншими лінгвістичними і нелінгвістичними дисциплінами.</p> <p>Коротка історія стилістичної науки.</p> <p>Стилістика в Україні.</p>	2
Тема №2	Основні поняття стилістики	<p>Стиль. Визначення мовного стилю.</p> <p>Стилі мови і стилі мовлення.</p> <p>Підстилі і стильові колорити.</p> <p>Стилістичні норми мови.</p> <p>Стилістичне значення (конотація).</p> <p>Стилістика як мовна одиниця.</p> <p>Стилістичні засоби.</p> <p>Стилістичний прийом.</p>	2
Тема № 3,4,5	Функціональні стилі сучасної української літературної мови	<p>Класифікація стилів української мови.</p> <p>Художній стиль та його особливості.</p> <p>Публіцистичний стиль та його підстилі (власне публіцистичний, політико-ідеологічний, політико-агітаційний).</p> <p>Науковий стиль та його різновиди (власне науковий, науково-технічний, навчальний, науково-популярний, науково-професійний).</p> <p>Офіційно-діловий стиль. Особливості ділового мовлення.</p> <p>Розмовний стиль та його різновиди (розмовно-літературний, розмовно-побутовий).</p> <p>Взаємозв'язок і взаємодія стилів.</p>	6
Тема №6	Лексична стилістика. Лексика української мови за сферою її вживання	<p>Стилістичне навантаження слова.</p> <p>Стилістична диференціація лексичного складу української мови.</p> <p>Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика.</p> <p>Стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів тощо).</p> <p>Лексична синонімія.</p> <p>Мовні і контекстуальні синоніми.</p> <p>Полісемія. Метафоризація.</p> <p>Лексична антонімія.</p> <p>Охарактеризуйте різновиди омонімів та джерела їх походження?</p>	2

		<p>Сфера вживання омонімів у різних функціональних стилях?</p> <p>Функції паронімів, паронимазії у різних стилях мовлення?</p> <p>У яких стилях і з якою метою вживаються каламбури?</p> <p>Стилістичні функції антонімії. Чим споріднена іронія з антонімів з антонімією?</p> <p>Охарактеризуйте антитезу, оксиморон (оксюморон). Яка їх функція в художніх текстах?</p> <p>Сфера вживання застарілої лексики?</p> <p>Функції старослов'янзмів у різних стилях?</p> <p>Неологізми і як вони входять у склад активної лексики? У яких стилях вживаються?</p> <p>Терміни. Загальнонаукова та галузева термінологія. Особливості вживання та застосування термінів у стилях мови.</p> <p>Номени, професійно-виробнича лексика.</p> <p>Стилістичне використання розмовної, просторічної, вульгарної лексики.</p> <p>Стилістичні функції діалектизмів і жаргонізмів?</p> <p>Чому обмежена сфера їх уживання?</p>	
Тема № 7	Стилістичні засоби (ресурси) української мови(тропи, фігури)	<p>Образно-тропеїчні засоби – стилістична категорія.</p> <p>Стилістичні функції тропів.</p> <p>Особливості стилістичного аналізу тексту</p>	2

Модулі самостійної роботи

№	Тема	План	Год.
Тема №1,2,3,4	Структура стилістики	<p>Стилістика мови</p> <p>Стилістика мовлення.</p> <p>Описова стилістика.</p> <p>Функціональна стилістика.</p> <p>Зіставна стилістика.</p> <p>Історична стилістика.</p> <p>Стилістика тексту.</p> <p>Практична стилістика.</p> <p><i>1.Написати конспект-відповідь на питання теми .</i></p> <p><i>2.Законспектувати: Дудик П.С. Стилістика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005. С.23-26; Мацько М.І. та ін. Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003. С.20-31.</i></p>	8
Тема №5,6,7,8	Історичний розвиток стилів	<p>Проблема класифікації стилів української мови</p> <p>Конфесійний стиль.</p> <p>Епістолярний стиль.</p>	8

		<p>Проблема виділення інформаційного стилю. Жанр як одне з основних понять стилістики <i>Завдання для контролю:</i> 1. Написати доповідь-презентацію про один із стилів української мови. 2. Законспектувати матеріали: Гайдаєнко І.В., Пентиліук М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.ІІ// <i>Информационно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово».</i> – 2006 (7/18). С.43-50.</p>	
Тема № 9, 10,11,12	Фоностиллістика	<p>Експресивні можливості звуків української мови. Евфонія. Евфонічні чергування. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс, дисонанс). Графічна організація тексту. <i>Завдання для контролю:</i> Виконати вправи 8, 9,10 з посібника <i>Кравець Л.В. Стиллістика української мови: Практикум, –К.: Вища школа, 2004 С.11-12; вправи 309, 312, 313// Пентиліук М.І. Культура мови і стиллістика: Підручник для ліцеїв та гімназій. К.: – Вежа, 1994. С.160-163</i></p>	8
Тема №13, 14, 15, 16	Стиллістика фразеологічних одиниць	<p>Стиллістична класифікація фразеологізмів. Функціонування фразеологізмів у різних стилях. Розмовно-побутові фразеологізми. Фольклорні та народнопоетичні фразеологізми. Книжні фразеологізми. 6Синонімія, омонімія, антонімія фразеологізмів. <i>Завдання для контролю:</i> <i>Опрацювати та законспектувати: Дудик П.С. Стиллістика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005. С.175-179; Пономарів О.Д. Стиллістика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. С.121-130.</i></p>	8
Тема №17,18, 19	Граматична стиллістика. Стиллістичні засоби словотвору	<p>Які стиллістичні можливості словотворення? Чи однакова стиллістична роль афіксації у різних функціональних стилях? Які семантико-стиллістичні значення й відтінки слів (тексту) творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією? У яких стилях функціонують слова, творені морфолого-синтаксичним способом? <i>Завдання для контролю:</i> 1. Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми. 2. Законспектувати статтю Гайдаєнко І.В. <i>Образно-тропеїчні засоби української мови // Информационно-методический журнал</i></p>	6

		<i>видавництва ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(2). С.36-42.</i>	
Тема №20	Грамматична стилістика. Стилістична морфологія	Грамматична стилістика як вчення про стилістичні можливості граматичних синонімів. Грамматичні синоніми (морфологічні і синтаксичні). Стилістичні можливості граматичних форм іменників. Стилістичне використання прикметникових форм. Прикметник-епітет. Стилістичні функції займенників, числівників, дієслів, дієприслівників. Стилістичні можливості прислівників. Стилістичні можливості службових слів. Інтер'єктиви як стилістична категорія. <i>Завдання для контролю:</i> <i>Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми та створити презентацію..</i>	2
Тема №21,22, 23,24	Стилістичний синтаксис. Стилістичні можливості простого речення	Що таке синтаксичні синоніми? На чому ґрунтуються стилістичні можливості простого речення? Які стилістичні особливості односкладних та неповних речень у різних стилях? Які стилістичні можливості порядку слів? Чи однакові стилістичні функції прикладки у різних стилях? Які стилістичні функції власне звертання і звертання риторичного? Як пов'язані в різних стилях звертання з емоційним забарвленням мовлення? Які стилістичні відтінки можуть надавати мовленню відокремлені члени речення? <i>Завдання для контролю:</i> <i>1. законспектувати й вивчити Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. С.178-196; Дудик П.С. Стилістика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005. С.273-288.</i>	8
Тема №25,26, 27,28	Грамматична стилістика. Стилістичні можливості складного речення	Стилістичні можливості порядку слів у реченні. Стилістичні можливості двоскладного речення. Особливості стилістичного вживання різних членів речення. Стилістичні функції односкладних і неповних речень. Стилістичні можливості складних сполучникових і безсполучникових речень. Стилістична база ускладнених речень. Стилістичні функції прямої, невластиве прямої мови.	8

		<p>Стилістика великих синтаксичних сполук. Завдання для контролю: Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми та створити презентацію..</p>	
Тема №29,30	Стилістичні засоби (ресурси) української мови(тропи, фігури)	<p>Образно-тропеїчні засоби – стилістична категорія. Стилістичні функції тропів. Стилістичні фігури. Особливості стилістичного аналізу тексту. Завдання для контролю: 1.Законспектувати: а) статтю Гайдаєнко І.В. <i>Образно-тропеїчні засоби української мови // Інформаційно-методический журнал видавництва ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(2). С.56-59.</i> б) розділ підручника Мацько М.І. та ін. <i>Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003. С.303-380.</i> 2.Дібрати 2 зразки текстів художнього стилю та зробити їх стилістичний аналіз .</p>	4

**Заочна форма навчання
Лекційний модуль з\ф**

**Тема: Стилістика як лінгвістична дисципліна.
Стилістичні ресурси української мови**

№	Тема	План	Год.
Тема №1	Вступ. Стилістика мови та мовлення	<p>Стилістика як лінгвістична дисципліна. Стилістична система української мови як предмет стилістики. Методи стилістики. Структура стилістики: стилістика мови і мовлення, описова, функціональна, зіставна, практична та ін. Зв'язок стилістики з іншими дисциплінами.</p>	2
Тема № 2	Основні поняття стилістики	<p>Визначення стилю. Стили мови і стили мовлення. Типологія стилів. Поняття стилістичної норми. Стилістичні помилки як порушення стилістичних норм. Стилістичне значення. Експресія як інтенсифікація виразності мовлення. Стилістема як мовна одиниця. Стилістичні засоби як елементи мови/мовлення.</p>	2

		Стилістичний прийом.	
Тема № 3	Функціональні стилі української мови	Історичний розвиток стилів української літературної мови. Художній стиль. Публіцистичний стиль та його різновиди. Науковий стиль та його підстилі. Офіційно-діловий стиль, його жанрові різновиди. Розмовно-побутовий стиль. Епістолярний стиль. Конфесійний стиль та його ознаки. Взаємозв'язок і взаємодія стилів.	2

Практичний модуль з\ф

№	Тема	план	Год.
Тема №1	Основні поняття стилістики	Стиль. Визначення мовного стилю. Стилі мови і стилі мовлення. Підстилі і стильові колорити. Стилістичні норми мови. Стилістичне значення (конотація). Стилістика як мовна одиниця. Стилістичні засоби. Стилістичний прийом.	2
Тема № 2	Функціональні стилі сучасної української літературної мови	Класифікація стилів української мови. Художній стиль та його особливості. Публіцистичний стиль та його підстилі (власне публіцистичний, політико-ідеологічний, політико-агітаційний). Науковий стиль та його різновиди (власне науковий, науково-технічний, навчальний, науково-популярний, науково-професійний). Офіційно-діловий стиль. Особливості ділового мовлення. Розмовний стиль та його різновиди (розмовно-літературний, розмовно-побутовий). Взаємозв'язок і взаємодія стилів.	2

Модулі самостійної роботи з\ф

№	Тема	План	Год.
Тема №1-4	Структура стилістики	<p>Стилiстика мови Стилiстика мовлення. Описова стилiстика. Функцiональна стилiстика. Зiставна стилiстика. Iсторична стилiстика. Стилiстика тексту. Практична стилiстика.</p> <p><i>1.Написати конспект-вiдповiдь на питання теми .</i> <i>2.Законспектувати: Дудик П.С. Стилiстика української мови: Посiбник. – К.: «Академiя», 2005. С.23-26; Мацько М.І. та iн. Стилiстика української мови. – К.: Вища школа, 2003. С.20-31.</i></p>	8
Тема №5-8	Iсторичний розвиток стилiв	<p>Проблема класифiкацiї стилiв української мови Конфесiйний стиль. Епiстолярний стиль. Проблема видiлення iнформацiйного стилю. Жанр як одне з основних понять стилiстики Завдання для контролю:</p> <p><i>1.Написати доповiдь-презентацiю про один iз стилiв української мови.</i> <i>2.Законспектувати матерiали: Гайдаєнко I.В., Пентилюк М.І. Науковi засади навчання стилiстики у вищiй школi. Ч.II// Iнформацiонно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово». – 2006 (7/18). С.43-50.</i></p>	8
Тема № 9-12	Фоностилiстика	<p>Експресивнi можливостi звукiв української мови. Евфонiя. Евфонiчнi чергування. Звуковi повтори (анафора, епiфора, алiтерацiя, асонанс, дисонанс). Графiчна органiзацiя тексту. Завдання для контролю:</p> <p><i>Виконати вправи 8, 9,10 з посiбника Кравець Л.В. Стилiстика української мови: Практикум, –К.: Вища школа, 2004 С.11-12; вправи 309, 312, 313// Пентилюк М.І. Культура мови i стилiстика: Пiдручник для лiцеiв та гiмназiй. К.: – Вежа, 1994. С.160-163</i></p>	8
Тема №13-16	Лексична стилiстика. Лексика української мови за сферою її вживання	<p>Стилiстичне навантаження слова. Стилiстична диференцiацiя лексичного складу української мови. Стилiстично нейтральна i стилiстично забарвлена лексика.</p>	8

		<p>Стилістичні функції різних груп лексики (архаїзмів, неологізмів, старослов'янizmів, інтернаціоналізмів, термінів, професіоналізмів тощо).</p> <p>Лексична синонімія.</p> <p>Мовні і контекстуальні синоніми.</p> <p>Полісемія. Метафоризація.</p> <p>Лексична антонімія.</p> <p>Охарактеризуйте різновиди омонімів та джерела їх походження?</p> <p>Сфера вживання омонімів у різних функціональних стилях?</p> <p>Функції паронімів, паронимазії у різних стилях мовлення?</p> <p>У яких стилях і з якою метою вживаються каламбури?</p> <p>Стилістичні функції антонімії. Чим споріднена іронія з антонімів з антонімією?</p> <p>Охарактеризуйте антитезу, оксиморон (оксюморон). Яка їх функція в художніх текстах?</p> <p>Сфера вживання застарілої лексики?</p> <p>Функції старослов'янizmів у різних стилях?</p> <p>Неологізми і як вони входять у склад активної лексики? У яких стилях вживаються?</p> <p>Терміни. Загальнонаукова та галузева термінологія. Особливості вживання та застосування термінів у стилях мови.</p> <p>Номени, професійно-виробнича лексика.</p> <p>Стилістичне використання розмовної, просторічної, вульгарної лексики.</p> <p>Стилістичні функції діалектизмів і жаргонізмів? Чому обмежена сфера їх уживання?</p>	
Тема №17-20	Стилістика фразеологічних одиниць	<p>Стилістична класифікація фразеологізмів.</p> <p>Функціонування фразеологізмів у різних стилях.</p> <p>Розмовно-побутові фразеологізми.</p> <p>Фольклорні та народнопоетичні фразеологізми.</p> <p>Книжні фразеологізми.</p> <p>6Синонімія, омонімія, антонімія фразеологізмів.</p> <p><i>Завдання для контролю:</i></p> <p><i>Опрацювати та законспектувати: Дудик П.С. Стилістика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005. С.175-179; Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. С.121-130.</i></p>	8
Тема №21-24	Граматична стилістика. Стилістичні засоби словотвору	<p>Які стилістичні можливості словотворення?</p> <p>Чи однакова стилістична роль афіксації у різних функціональних стилях?</p> <p>Які семантико-стилістичні значення й відтінки слів (тексту) творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією?</p>	8

		<p>У яких стилях функціонують слова, творені морфолого-синтаксичним способом?</p> <p><i>Завдання для контролю:</i></p> <p>1. Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми.</p> <p>2. Законспектувати статтю Гайдаєнко І.В. <i>Образно-тропеїчні засоби української мови // Інформаційно-методический журнал видавництва ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(2). С.36-42.</i></p>	
Тема №25-28	Грамагична стилістика. Стилiстична морфологiя	<p>Грамагична стилістика як вчення про стилістичні можливості грамагичних синонімів. Грамагичні синоніми (морфологічні і синтаксичні).</p> <p>Стилiстичні можливості грамагичних форм іменників.</p> <p>Стилiстичне використання прикметникових форм.</p> <p>Прикметник-епітет.</p> <p>Стилiстичні функції займенників, числівників, дієслів, дієприслівників.</p> <p>Стилiстичні можливості прислівників.</p> <p>Стилiстичні можливості службових слів.</p> <p>Інтер'єктиви як стилістична категорія.</p> <p><i>Завдання для контролю:</i></p> <p><i>Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми та створити презентацію.</i></p>	8
Тема №29-32	Стилiстичний синтаксис. Стилiстичні можливості простого речення	<p>Що таке синтаксичні синоніми?</p> <p>На чому ґрунтуються стилістичні можливості простого речення?</p> <p>Які стилістичні особливості односкладних та неповних речень у різних стилях?</p> <p>Які стилістичні можливості порядку слів?</p> <p>Чи однакові стилістичні функції прикладки у різних стилях?</p> <p>Які стилістичні функції власне звертання і звертання риторичного? Як пов'язані в різних стилях звертання з емоційним забарвленням мовлення?</p> <p>Які стилістичні відтінки можуть надавати мовленню відокремлені члени речення?</p> <p><i>Завдання для контролю:</i></p> <p><i>1. законспектувати й вивчити Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української мови. – К.: Либідь, 1992. С.178-196; Дудик П.С. Стилiстика української мови: Посібник. – К.: «Академія», 2005. С.273-288.</i></p>	8
Тема №33-36	Грамагична стилістика. Стилiстичні можливості складного речення	<p>Стилiстичні можливості порядку слів у реченні.</p> <p>Стилiстичні можливості двоскладного речення.</p> <p>Особливості стилістичного вживання різних членів речення.</p>	8

		<p>Стилістичні функції односкладних і неповних речень. Стилістичні можливості складних сполучникових і безсполучникових речень. Стилістична база ускладнених речень. Стилістичні функції прямої, невласне прямої мови. Стилістика великих синтаксичних сполук. <i>Завдання для контролю:</i> Дібрати ілюстративний матеріал для відповіді на запитання до теми та створити презентацію..</p>	
Тема №37-40	Стилістичні засоби (ресурси) української мови(тропи, фігури)	<p>Образно-тропеїчні засоби – стилістична категорія. Стилістичні функції тропів. Стилістичні фігури. Особливості стилістичного аналізу тексту. <i>Завдання для контролю:</i> 1.Законспектувати: а) статтю Гайдаєнко І.В. <i>Образно-тропеїчні засоби української мови // Інформаційно-методический журнал видавельства ХДУ «Печатное слово». – Херсон: ХДУ, 2003(2). С.56-59.</i> б) розділ підручника Мацько М.І. та ін. <i>Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003. С.303-380.</i> 2.Дібрати 2 зразки текстів художнього стилю та зробити їх стилістичний аналіз .</p>	8

6.Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу (упровадження комп'ютерної підтримки – схеми, презентації до лекцій, таблиці, зразки аналізу), ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань; співбесіда, бесіда.

7.Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються методи усного й письмового контролю, які сприятимуть підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та тестовому методам контролю у формі заліку.

8.Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів вивчення дисципліни у формі *диференційованого заліку*. Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом. Підсумковий контроль (залік) проводиться у формі тестів.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 34 завдань, за які студент може набрати 64 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 31 до 64 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 30 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	100-бальна шкала	Семибальна шкала
64	100	А відмінно
63	99	
62	97	
61	95	
60	93	
59	91	
58	90	
57	89	В добре
56	88	
55	86	
54	84	
53	82	
52	81	С добре
51	80	
50	79	
49	77	
48	76	
47	74	Д задовільно
46	73	
45	71	
44	70	
43	68	

Тестовий бал	100-бальна шкала	Семибальна шкала
34	54	Е задовільно
33	53	
32	51	
31	50	
30	48	
29	47	FХ незадовільно
28	45	
27	44	
26	42	
25	41	
24	39	
23	38	
22	36	
21	35	
20	33	
19	31	Х незадовільно
18	29	
17	27	
16	25	
15	24	Х незадовільно
14	22	
13	21	

42	67	Е задовільно
41	64	
40	63	
39	62	
38	61	
37	59	
36	58	
35	56	

12	19	
11	18	
10	17	
9	15	
8	13	
7	10	
6	8	
4	7	
3	6	
2	4	
1	2	
0	1	

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Рівень, шкала ECTS	Рейтингова шкала	Критерії успішності
Високий А (відмінно)	100	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками будувати відповідь на запитання плану практичного заняття, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією; здатний аргументувати власну думку, аналізувати праці вчених, переконувати аудиторію; виконав усі домашні завдання; підготував відеопрезентацію (доповідь) за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, високим рівнем знань висвітлюваної проблеми.
	90	Студент: знає теоретичний матеріал; володіє вміннями й навичками відповідати на запитання плану заняття чи викладача, дотримуючись культури діалогу (монологу), полеміки; має навички виступу перед аудиторією, але не виявляє ініціативи; здатний аргументувати власну думку, переконати аудиторію, робити висновки; виконав усі домашні завдання; підготував доповідь за обраною темою; відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою доведень, достатньо високим рівнем знань висвітлюваної проблеми; уміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити незначні неточності.
Вище середнього	89	студент добре знає теоретичний матеріал; володіє навичками відповідати на запитання плану заняття; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував презентацію за обраною темою; уміє розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити певні неточності.
		студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими

В (дуже добре)	82	навичками відповідати на запитання плану практичного заняття; уміє виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки, спираючись на зразки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував реферат за обраною темою; вміння розв'язувати складні практичні завдання; відповіді на запитання можуть містити певні неточності й лексичні помилки.
Середній С (добре)	81	студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками відповідати на запитання плану заняття, однак мав труднощі під час відповідей на запитання викладача; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, робити висновки; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував індивідуальне завдання за обраною темою; виявив вміння послідовно висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; виявив вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань, спираючись на рекомендації викладача.
	74	Студент засвоїв теоретичний матеріал; володіє базовими навичками відповідати на запитання плану практичного заняття, однак мав труднощі під час відповіді на запитання викладача; має вміння виступати перед аудиторією, доводити власну думку, але у висновках на завжди послідовний; опрацював усі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував відеопрезентацію за обраною темою; виявив вміння висловлювати думку, але допускав помилки в аргументах; не завжди виявляв вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань.
Достатній D (задовільно)	73	Студент відтворює основні поняття, але не виділяє взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача; виявляє здатність будувати власні висловлювання та аналізувати чужі; аналізуючи праці вчених та з'ясовуючи основні поняття, допускає помилки, які не завжди може виправити самостійно; опрацював майже всі завдання для самоконтролю; виконав усі домашні завдання; підготував відеопрезентацію за обраною темою; може розв'язати найпростіші типові завдання, але за зразком.
	64	Студент відтворює основні поняття, але не може виділити взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів; дотримується основних вимог до створення відповіді на запитання плану практичного заняття (за зразком з допомогою викладача); виявляє здатність будувати власні висловлювання (за зразком), але допускає помилки під час аналізу чужих; аналізуючи основні лінгвістичні поняття, допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював практично всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав

		помилки; мав труднощі у підготовці відеопрезентації за обраною темою; не виявив умінь використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
Низький Е (задовільно)	63	Студент відтворює основні поняття, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язки між ними; може сформулювати думку з допомогою викладача або інших студентів, але не вміє послідовно й аргументовано довести її; дотримується основних вимог до відповіді на запитання плану заняття (за зразком з допомогою викладача); не виявляє умінь будувати власні висловлювання (за зразком) й аналізувати чужі; Не може самостійно вдати визначення поняттям, а лише за зразком (інструкцією), допускає помилки, які не може виправити самостійно; опрацював не всі завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у деяких допускав помилки; у підготовці доповіді (відеопрезентації) за обраною темою скористався готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	60	Студент поверхово відтворює основні поняття, не виділяє взаємозв'язки між ними; формулює думку лише з допомогою викладача або інших студентів, не дотримується послідовності у її висловленні; не дотримується основних вимог до відповіді на запитання(за зразком); виконує вправи лише за зразком (інструкцією), допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити самостійно; не опрацював завдання для самоконтролю; виконав не всі домашні завдання, у багатьох із них допускав помилки; підготував відеопрезентацію за обраною темою, скориставшись готовим текстом, не опрацювавши його; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
Початковий FX (незадовільно)	59	елементарний рівень знань теоретичного матеріалу; формулює думку фрагментарно лише з допомогою викладача або інших студентів; не дотримується вимог та правил мовного й технічного оформлення відповіді на запитання плану практичного заняття; у виконанні завдань відсутня самостійність, допускає суттєві помилки, які не може пояснити й виправити; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував відеопрезентацію за обраною темою; не вміє використовувати теоретичні знання для розв'язування найпростіших типових практичних завдань.
	35	відсутні знання теоретичного матеріалу; незадовільне виконання домашніх завдань; незадовільне опрацювання питань для самоконтролю.
		Студент не виявив знань значної частини навчального теоретичного матеріалу; був відсутній на лекційних

Початковий F (незадовільно)	1–34	заняттях; не опрацював завдання для самоконтролю; не виконав домашні завдання; не підготував відеопрезентацію за обраною темою; не виявив умінь орієнтуватися під час розв'язання простих практичних завдань; допускав істотні помилки у відповідях на запитання.
--	-------------	---

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Під час оцінювання самостійної роботи студентів необхідно враховувати:

Повноту виконання завдання:

- елементарна;
- фрагментарна;
- неповна;
- повна.

2. Рівень самостійності студента:

- під керівництвом викладача;
- консультація викладача;
- самостійно.

3. Сформованість навчально-інформаційних умінь:

- робота з інформацією;
- володіння різними способами оброблення інформації;
- складання плану, рецензій, конспекту;
- уміння користуватися бібліотекою, джерельною базою;
- спостереження, експеримент.

4. Сформованість навчально-інтелектуальних умінь:

- визначення понять;
- аналіз, синтез, порівняння, класифікація, систематизація, узагальнення, абстрагування;
- уміння відповідати на запитання;
- уміння виконувати творчі завдання.

5. Рівень сформованості фахових умінь (вміння застосовувати на практиці набуті знання):

- низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу;
- середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань;
- достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях;
- високий – володіння умінням творчо-пошукової діяльності.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача; • має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; • добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; • користується широким арсеналом засобів доказу власної думки;

			<ul style="list-style-type: none"> розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; уміє створювати та розв'язувати проблеми; робить висновки і приймає рішення у складних навчальних і виробничих ситуаціях; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами.
	90		<ul style="list-style-type: none"> Завдання виконане повністю з використанням літератури, запропонованої викладачем; має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає інформаційні джерела до рекомендованих, що відповідають завданню; користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і методичного характеру; має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування педагогічних явищ; уміє ставити та розв'язувати проблеми; робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> Завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але з деякими огріхами; самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; у власній аргументації використовує загально-відомі докази, виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; робить висновки і самостійно приймає рішення у складних ситуаціях; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами
	83		<ul style="list-style-type: none"> Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами; самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; у власній аргументації використовує загально-відомі докази, виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача;

			<ul style="list-style-type: none"> • робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; • володіє вміннями творчо-пошукової діяльності та роботи з інтернет джерелами
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано без допомоги викладача, але відзначається неповнотою викладу думок; • уміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; • вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних і нестандартних навчальних ситуаціях.
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; • не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; • критично ставиться до отриманої від викладача інформації; наводить аргументи, робить необхідні висновки; • може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію під керівництвом викладача; • вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях.
Д	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має навички роботи з підручником, науковими та інтернет джерелами; • має стійкі навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його й робити висновки; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на консультацію викладача; • вибирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.

	64		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел; • має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими та з інтернет джерелами; • має навички роботи з конспектом; • усвідомлює, якою інформацією з окремого питання володіє, а якою – ні; • може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках; • може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу, спираючись на консультацію викладача; • обирає відомі способи дій для виконання фахових завдань.
Е	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно після консультації з викладачем або під його керівництвом; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з різних джерел; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • усвідомлює недостатній обсяг інформації; • застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з одного джерела; • має фрагментарні уявлення про роботу з науковими джерелами; • демонструє розуміння отриманої інформації; • виявляє розуміння висновків з певного питання; • не має сформованих умінь і навичок роботи з отриманою інформацією; • володіє вміннями здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.

FX	59	2 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; • має елементарні вмінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; • більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Завдання виконано фрагментарно під керівництвом викладача; • необхідні практичні вміння роботи з навчальною інформацією не сформовані; • не має елементарних умінь здійснювати первинну обробку й подальший аналіз навчальної інформації; • не володіє вміннями вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань; • більшість передбачених навчальною програмою навчальних завдань не виконано.
F	1–34	1 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; • не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; • виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладает зусиль для пошуку необхідної інформації; • не має навичок працювати з джерельною базою; • необхідні практичні вміння і навички не сформовані;

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДЕОПРЕЗЕНТАЦІЇ

Під час оцінювання презентації враховуються такі позиції:

1.Зміст

- Розкрито всі аспекти теми
- Матеріал викладений у доступній формі
- Слайди розташовані в логічній послідовності
- Заключний слайд із висновками
- Бібліографія з перерахуванням усіх використаних ресурсів

2. Елементи оформлення

- Зміна слайдів
- Дизайн
- Анімація: стандартні, установка ефектів при зміні слайдів
- Графіки, діаграми, малюнки

3. Елементи творчості

- Оригінальність і винахідливі приклади

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> • У презентації відбито глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених завдань; • матеріал викладено у доступній формі; • слайди розташовано в логічній послідовності; • під час аналізу-інтерпретації аргументовано власне ставлення до проблеми, зроблено самостійні висновки; • малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації; • виявлено оригінальність в оформленні й добиранні прикладів; • роботу виконано творчо і самостійно; • бібліографію подано з перерахуванням усіх використаних ресурсів.
	90		<ul style="list-style-type: none"> • У презентації відбито глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених завдань; • матеріал викладено у доступній формі; • слайди розташовано в логічній послідовності; • під час аналізу-інтерпретації аргументовано власне ставлення до проблеми, зроблено самостійні висновки; • малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації; • роботу виконано творчо і самостійно; • бібліографію подано з перерахуванням усіх використаних ресурсів;

			<ul style="list-style-type: none"> • допущено незначні огріхи в мовному оформленні.
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація задовольняє всі критерії, що висуваються до неї; • матеріал викладено в доступній для розуміння формі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • представлений матеріал відбиває глибокий пошук та застосування навичок мислення високого рівня; • графіки, малюнки, діаграми доводять глибоке розуміння теми; • розкрито всі аспекти теми; • допущено помилки в оформленні літератури й у мовному оформленні слайдів..
	83		<ul style="list-style-type: none"> • Презентація задовольняє всі критерії, що висуваються до неї; • матеріал викладено в доступній для розуміння формі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • графіки, малюнки, діаграми доводять глибоке розуміння теми, але не містять негрубі помилки; • розкрито всі аспекти теми; • допущено помилки в оформленні літератури й у мовному оформленні слайдів..
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Презентація повністю відповідає темі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • інформація, здобута із різноманітних джерел, відбиває зміст теми; • графіки, малюнки і діаграми побудовані відповідно до вимог; • бібліографія містить посилання на використані ресурси; • проект корисний не тільки для студентів, які його створили;
	74		<ul style="list-style-type: none"> • Презентація відповідає темі; • слайди розташовано в логічній послідовності, а заключний містить висновки; • інформація здобута із різноманітних джерел; • графіки, малюнки і діаграми побудовані відповідно до вимог, але подані в чорно-білій кольоровій гамі;

			<ul style="list-style-type: none"> • бібліографія містить посилання на використані ресурси; • проект корисний для студентів, які його створили;
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проект представляє інформацію структуровану у формі опорного конспекту; • слайди розташовано в логічній послідовності, однак заключний не містить висновків; • інформацію подано зрозуміло для аудиторії, але дещо примітивно; • зроблено акцент на важливих питаннях, що відбито в графіках, малюнках і діаграмах; • бібліографія містить всі використані ресурси; • у текстах слайдів допущено граматичні помилки.
	64		<ul style="list-style-type: none"> • Проект представляє інформацію структуровану у формі опорного конспекту; • слайди не завжди розташовано в логічній послідовності; • заключний слайд не містить висновків; • інформацію подано зрозуміло для аудиторії, але дещо примітивно; • зроблено акцент на важливих питаннях, що відбито в графіках, малюнках і діаграмах; • бібліографія не містить всі використані ресурси; • у текстах слайдів допущено граматичні й лексичні помилки;
E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проект сфокусовано на темі, але не висвітлює її; • має певну організаційну структуру, але її не продемонстровано під час показу; • в останньому слайді відсутні висновки; • бібліографія містить лише частково використані ресурси; • у слайдах допущені фактичні помилки чи незрозумілості, але вони не значні;
	60		<ul style="list-style-type: none"> • Проект сфокусовано на темі, але не висвітлює її; • має певну організаційну структуру, але її не продемонстровано під час показу; • в останньому слайді відсутні висновки; • бібліографія не містить використані ресурси; • у слайдах допущені фактичні помилки і незрозумілу інформацію.
FX	59	2 незадовільно	<ul style="list-style-type: none"> • Проект здається випадковим, нашвидку зробленим, чи незакінченим;

		з можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> у слайдах порушено логічну послідовність викладу думки, відсутні висновки; у слайдах наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми
	35		<ul style="list-style-type: none"> Проект видається нашвидку зробленим, незакінченим; у слайдах порушено логічну послідовність викладу думки, відсутні висновки; у слайдах наявні значні фактичні помилки та незрозумілості; у проекті не виявлено чіткого розуміння теми.
X	1–34	2 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисциплін.	<ul style="list-style-type: none"> Проект не виконано.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДОПОВІДІ

Під час оцінювання відповіді необхідно виділити наступні елементи:

- Актуальність описаної проблеми та реальність запропонованого механізму вирішення даної проблеми.
- Подання власної думки (позиції, ставлення) при розкритті проблеми.
- Розкриття проблеми на теоретичному рівні (у порівнянні з обґрунтуваннями).
- Логіка в аргументації свого погляду.
- Оригінальність підходу до вирішення проблем.
- Узгодженість у тексті ключових тез та аргументів.
- Несуперечність особистісних суджень.

За шкалою ECST	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
A	100	5 відмінно	<ul style="list-style-type: none"> Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; проблему розкрито на теоретичному рівні з точним і повним використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; робота логічна, послідовна, композиційно чітка; виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.

	90		<ul style="list-style-type: none"> • Відбито світоглядну позицію автора, його погляд на сутність проблеми; • проблему розкрито на теоретичному рівні з використанням фахових термінів і понять; • робота логічна, послідовна, композиційно чітка; • виловлені аргументи, власні думки спираються на факти або особистий досвід; • виявлено оригінальність підходу до розв'язання проблеми.
В	89	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власну думку (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних суджень; • виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.
	82		<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власний погляд (позицію, ставлення) у розкритті проблеми; • питання розкрито на теоретичному рівні, з достатнім використанням фахових термінів і понять у контексті відповіді; • власну думку аргументовано фактами; • доведено несуперечність власних суджень; • виявлено особистий підхід до розв'язання проблеми.
С	81	4 добре	<ul style="list-style-type: none"> • Представлено власний погляд на розкриття порушеної проблеми; • питання розкрито повно з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; • теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді простежуються слабо; • власні думки аргументовано з опорою на відомі факти;

			<ul style="list-style-type: none"> виявлена деяка оригінальність у поданні матеріалу.
	74		<ul style="list-style-type: none"> Представлено власний погляд на розкриття проблеми; питання розкрито з використанням основних термінів і понять у контексті відповіді; теоретичні зв'язки й обґрунтування в доповіді явно не простежуються; власні думки аргументовано з опорою на відомі факти; оригінальності у поданні матеріалу не виявлено.
D	73	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> Проблему розкрито на формальному рівні; використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; власна думка не достатньо аргументована фактами під час розкриття проблеми; у тексті дещо порушено логіку викладу думки;
	64		<ul style="list-style-type: none"> Проблему розкрито на формальному рівні; використано фахові терміни і поняття, але без належного обґрунтування; власна думка не завжди аргументована фактами під час розкриття проблеми; у тексті порушено логіку викладу думки, допущено мовленнєві помилки;
E	63	3 задовільно	<ul style="list-style-type: none"> Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного аналізу; порушено логіку викладу думки; не висловлено власної позиції за обраною проблемою; під час виступу допущено лексичні і граматичні помилки.
	60		<ul style="list-style-type: none"> Представлено загальновідому інформацію на побутовому рівні без аргументації та належного аналізу; порушено логіку викладу думки; відсутня власна позиція за

			<p>обраною проблемою;</p> <ul style="list-style-type: none"> • під час виступу допущено значну кількість лексичних і граматичних помилок.
FX	59	2 незадовільно незадовільно можливістю повторного складання	<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням.
	35		<ul style="list-style-type: none"> • Проблему не розкрито; • дібрана інформація не відповідає завданням; • допущено велику кількість помилок різного характеру.
X	1-34	2 незадовільно незадовільно обов'язковим повторним вивченням курсу	Завдання не виконано.

9.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Гайдаєнко І.В. Жанр як тип літературної форми та основи його формування // Інформаційно-методический журнал видавництва ХДУ «Печатное слово». Херсон: ХДУ, 2004(3/8). С.34-40.
2. Гайдаєнко І.В. Матеріали лекцій з курсу «Стилістика» // Інформаційно-методический журнал видавництва ХДУ «Печатное слово». Херсон: ХДУ, 2003(1). С.36-42
3. Гайдаєнко І.В. Образно-тропеїчні засоби української мови // Інформаційно-методический журнал видавництва ХДУ «Печатное слово». Херсон: ХДУ, 2003(2). С.56-59.
4. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.І //Інформаційно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово». 2005 (5/16).С.43-49.
5. Гайдаєнко І.В., Пентилюк М.І. Наукові засади навчання стилістики у вищій школі. Ч.ІІ// Інформаційно-методический журнал изд-ва ХГУ «Печатное слово». 2006 (7/18). С.69-72.
6. Дудик П.С. Стилістика української мови: Посібник. К.: «Академія», 2005. 368с.
7. Зарицький М.С. Стилістика української літературної мови. К.: Парлам. вид-во., 2001. 156с.
8. Капелюшний А.О. Стилістика. Редагування журналістських текстів: практичні заняття (Навчальний посібник з курсів: Практична стилістика української мови, Стилістика тексту; Редагування в засобах масової інформації). Львів: ПАІС, 2003. 544с.
9. Мацько М.І. та ін. Стилістика української мови. К.: Вища школа, 2003. 463с.
10. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. К.: Либідь,1992.

Допоміжна

1. Волкотруб Г. Й. Практична стилістика української мови: Навчальний посібник. Тернопіль, 2004. 256с.
2. Дубинець Зореслава Метафора як основний спосіб евфемізації поняття смерті // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": Збірник наукових праць. Випуск ІХ. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. С. 68-72.
3. Єрмоленко С. Нариси з української словесності. Стилістика та культура мови. К.: Довіра, 1999. 431с.
4. Кравець Л.В. Стилістика української мови: Практикум. К.: Вища школа, 2004.199с.
5. Мартос Світлана Жаргонна лексика у публіцистичному дискурсі// Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": Збірник наукових праць. Випуск ІХ. Херсон: Видавництво ХДУ, 2009. С. 348-351.
6. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. К.: Вежа, 1994. 240с.
7. Пентилюк М.І. Культура мовлення і стилістика. Харків: Ранок, 2016. ЧІ. 100с.
8. Пентилюк М.І. Культура мовлення і стилістика. Харків: Ранок, 2016. Ч.2. 100с.
9. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 224 с.
10. Пентилюк М.І., Гайдаєнко І.В. Евфонічність української мови // Рідні джерела / Освітній науково-методичний журнал. К., 2003. №2. С. 23–25.

10.Інформаційні ресурси

1. http://litmisto.org.ua/?page_id=5394
2. <http://www.ukrajnistika.upol.cz/Docs/Stylistyka.htm>
3. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Стилістика>
4. <http://www.twirpx.com/file/155138/>

5. [http://chtyvo.org.ua/authors/Kapeliushnyi Anatolii/Praktychna stylistyka ukrainskoi movy/](http://chtyvo.org.ua/authors/Kapeliushnyi_Anatolii/Praktychna_stylistyka_ukrainskoi_movy/)
6. <http://www.kursak.com/stylistyka-ukrajinskoji-movy-dopovid/>
7. http://mova.vn.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=11:2011-01-04-17-28-54&catid=5:2011-01-04-16-02-09&Itemid=12
8. http://bookdn.com/book_320_glava_48_TEMA_31_Sinonimi_Stilistic.html
9. http://filologukraine.ucoz.ua/publ/mova/sulm/leksika_ukrajinskoji_movi_zi_stilistichnogo_pogljadu/3-1-0-34
10. <http://bombabooks.com/book/22-stilistika-dilovoyi-movi-navchalnij-posibnik-g-j-volkotrub/5--2-ukrayinska>
11. <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-16A71B8740040>
12. <http://1576.ua/books/3375>